

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

NR 8

Sierpień 2021

**POWIAT
LUBLINIECKI**

**MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI**
www.ms.gov.pl

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych
z Powiatu Lublinieckiego

**INFORMATOR PRAWNY NR 8
CZĘSTOCHOWSKIEGO STOWARZYSZENIA
ETOH**

ZAWEZWANIE DO PRÓBY UGODOWEJ

POSTĘPOWANIE POJEDNAWCZE

Zawezwanie do próby ugodowej (art. 184–186 k.p.c.) należy do najczęściej wykorzystywanych w praktyce narzędzi procesowych. To krótkie, sprawne i tanie postępowanie pomocnicze, w którym aktywność sądu ogranicza się zwykle do zapytania stron o wolę zawarcia ugody, rzadziej wydania postanowienia o zatwierdzeniu (lub odmowie zatwierdzenia) ugody. Zawezwanie do próby ugodowej stwarza możliwość stronom polubownego zakończenia sporu w drodze egzekwowlanej ugody sądowej.

Wniesienie do Sądu wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, chroni także wnioskodawcę przed skutkami przedawnienia roszczenia na równi z wytoczeniem powództwa o zapłatę. Taka forma dochodzenia roszczeń nie jest bezpłatna, wiąże się z koniecznością ponoszenia mniejszych kosztów postępowania, co w wielu przypadkach uzasadnia wybranie przez wnioskodawcę właśnie tej drogi w celu dochodzenia swoich roszczeń. Postępowanie o zawezwanie do próby ugodowej ma charakter samodzielnego postępowania pomocniczego (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 czerwca 1985 r. – III CZP 28/85), a jego istota i cel wyraża się w dopuszczalności uregulowania niektórych spraw cywilnych w drodze ugody sądowej przed „wniesieniem pozwu”. Postępowanie ugodowe stanowi instytucję prawną pozwalającą jedynie na zawarcie ugody przed sądem jeszcze przed wszczęciem procesu i nie stanowi żadnego, obligatoryjnego etapu ewentualnego, późniejszego postępowania. Jeśli ugoda nie zostanie zawarta postępowanie kończy się bez osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Czy na posiedzeniu pojednawczym sąd przeprowadza dowody

Sąd nie przeprowadza postępowania dowodowego ale warto pamiętać, że do wniosku o zawezwanie do próby ugodowej można załączyć wszelkie dokumenty uzasadniające nasze roszczenie. W postępowaniu wywołanym wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej nie jest „rozpoznawana sprawa”, ale przeciwnicy wzywani są do zawarcia ugody i w sytuacji jej zawarcia lub nie zawarcia, postępowanie – bez jego rozpoznania - ulega zakończeniu, gdyż celem postępowania pojednawczego jest wyłącznie ugodowe załatwienie sporu, a nie rozpoznanie sprawy.

W jakich sprawach dopuszczalna jest ugoda

Ugoda dopuszczalna jest w sprawach cywilnych, których charakter na to zezwala. Takie sprawy mogą być uregulowane drogą ugody zawartej przed wniesieniem pozwu. Sąd uzna ugodę za niedopuszczalną, jeżeli jej treść jest niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Przykładem może być tutaj zawieranie pisemnej ugody pomiędzy rodzicami w której godzą się na niższe alimenty dla dziecka niż te które zostały ustalone orzeczeniem sądowym.

Do jakiego sądu zwrócić się o zawezwanie do próby ugodowej

O zawezwanie do próby ugodowej – bez względu na właściwość rzeczową – można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, a w braku podstaw do ustalenia tej właściwości – do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania albo siedziby wzywającego. Jeżeli przeciwnik mieszka w Warszawie właściwym sądem będzie sąd w Warszawie. Jeżeli wnioskodawca dochodziłby za pomocą zawiewania do próby ugodowej roszczenia roszczenie np. z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego OC to mimo regulacji art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, dającej prawo wytoczenia powództwa przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, właściwym w postępowaniu o zawezwanie do próby ugodowej w takiej sprawie zawsze będzie sąd określony w art. 185 § 1 k.p.c. -ogólnie właściwego dla przeciwnika

Pamiętaj !!

- zawezwanie do próby ugodowej powinno być wniesione zawsze do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika, co oznacza, iż sąd rejonowy jest właściwy nawet wtedy gdy ze względu na wartość przedmiotu sporu albo jego specyfikę właściwy byłby sąd okręgowy. Ponadto, jeśli wzywaniem jest przedsiębiorca wniosek o zawezwanie do próby ugodowej powinien zostać skierowany do sądu rejonowego, sądu gospodarczego jego miejsca zamieszkania lub siedziby. Sąd gospodarczy jest, bowiem sądem właściwym do rozpoznawania określonych spraw tj. spraw gospodarczych, którymi są zgodnie z art. 2 ustawy, z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw

gospodarczych (Dz.U.1989.33.175) sprawy ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.

Co powinien zawierać wniosek wezwanie do próby ugodowej

Wniosek powinien być sporządzony w formie pisemnej i podpisany i spełniać wszystkie warunki formalne jak dla pozwu. W wezwaniu należy zwięźle oznaczyć sprawę i przedstawić propozycje ugodowe. Zwięźle przedstawienie sprawy polegać będzie na opisanu stanu faktycznego z którego wywodzimy nasze roszczenia. Nie ma tu jakiejś granicy na ile stron ma być napisany taki wniosek. W sprawach gospodarczych wnioski o zawezwanie do próby ugodowej mogą liczyć kilka naście stron. W sprawie prostek wniosek wraz z treścią może zajmować jedną stroną

Czy przeciwnik ma obowiązek odpierać zarzutu i twierdzenia zawarte we wniosku o zawezwaniu do próby ugodowej.

Przeciwnik może oświadczyć, że nie wyraża zgody na propozycję sformułowaną w piśmie i na tym zakończyć swoją aktywność procesową. Jak wynika z **art. 186 § 2 k.p.c.**, w toku postępowania pojednawczego zawezwany nie ma obowiązku wdania się w spór co do istoty sprawy, a jego milczenie nie rodzi żadnych negatywnych z punktu widzenia ewentualnego przyszłego procesu skutków, za wyjątkiem ryzyka obciążenia jej kosztami wywołanymi próbą ugodową

Przebieg postępowania i skład sądu

Postępowanie pojednawcze przeprowadza sąd w składzie jednego sędziego. Z posiedzenia sporządza się protokół. Jeżeli doszło do ugody, jej treść wciąga się do protokołu albo zamieszcza się w odrębnym dokumencie stanowiącym załącznik do protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania ugody stwierdza się w protokole. Postępowanie pojednawcze trwają zazwyczaj bardzo krótko. Zdarza się, że całe postępowanie zajmuje kilka minut. Sąd stwierdzi, że do ugody nie doszło

Co jeśli nie stawisz się do sądu

Jeżeli wzywający nie stawi się na posiedzenie, sąd na żądanie przeciwnika włoży na niego obowiązek zwrotu kosztów wywołanych próbą ugodową. Koszty w zależności od wartości przedmiotu sporu mogą zostać nałożone w granicach od 90 zł do nawet 25000zł. Jeżeli przeciwnik bez usprawiedliwienia nie stawi się na posiedzenie, sąd na żądanie wzywającego, który wniósł następnie w tej sprawie pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw lub zarzuty od nakazu zapłaty, uwzględni koszty wywołane próbą ugodową w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

KOSZTY ZASTĘPSTWA PRAWNEGO

W przypadku niestawiennictwa wnioskodawcy Sąd może zasądzić zwrot kosztów zastępstwa prawnego według stawek minimalnych określonych w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października w sprawie opłat czynności adwokackie Dz. U. z 2015 r. poz. 1800) oraz Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 265) Będą to w zasadzie stawki takie jak przyjmowane w procesach.

Warto wskazać, że przeciwko dopuszczalności przyjmowania w postępowaniach pojednawczych takich samych stawek wynagrodzenia adwokatów i radców prawnych, jak w procesach dotyczących takich roszczeń, jak objęte wnioskami o zawezwanie do próby ugodowej, przemawiają również względy stricte sprawiedliwościowe. W zasadzie każde postępowanie pojednawcze przebiega w zbliżony sposób, bez względu na to, jakiego roszczenia dotyczy i jaka jest wartość przedmiotu sprawy. Dlatego też uzależnianie wysokości stawki taryfowej wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego od przedmiotu sprawy i jej wartości jest w postępowaniu pojednawczym niesłuszne. Postępowanie pojednawcze jest, bowiem niewspółmiernie „prostsze” od procesu. Na gruncie art. 185 § 1 k.p.c. w zawezwaniu należy zwięźle oznaczyć sprawę. W toku postępowania pojednawczego nie ma miejsca na jakiegokolwiek postępowanie dowodowe ani nawet czynienie przez sąd ustaleń faktycznych, co przekłada się wprost na brak obowiązków stron w zakresie wykazywania swoich racji – czy to przemawiających za istnieniem i wymagalnością roszczenia, którego sprawa dotyczy, czy też odnoszących się do przyczyn, dla których odmawiają zawarcia ugody. Aby nie skomplikować sobie sytuacji najlepiej stawić się na posiedzeniu osobiście albo przez pełnomocnika, aby nie narazić się na wnoszenie ewentualnych środków odwoławczych w razie niekorzystnego dla nas rozstrzygnięcia w zakresie zwrotu kosztów procesu.

Jaka jest opłata od zawezwania do próby ugodowej

Oplata którą należy uiścić do sądu od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej uzależniona jest od wartości przedmiotu sporu i ukształtowana została jako piąta część opłaty tj. 20 % kwoty określonej w Art. 13. 1. Ustawy kosztach sądowych zgodnie z którym w sprawach o prawa majątkowe pobiera się od pisma opłatę stałą ustaloną według wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej:

- 1) do 500 złotych – w kwocie 30 złotych;
- 2) ponad 500 złotych do 1500 złotych – w kwocie 100 złotych;
- 3) ponad 1500 złotych do 4000 złotych – w kwocie 200 złotych;
- 4) ponad 4000 złotych do 7500 złotych – w kwocie 400 złotych;
- 5) ponad 7500 złotych do 10 000 złotych – w kwocie 500 złotych;
- 6) ponad 10 000 złotych do 15 000 złotych – w kwocie 750 złotych;
- 7) ponad 15 000 złotych do 20 000 złotych – w kwocie 1000 złotych.

W sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia ponad 20 000 złotych pobiera się od pisma opłatę stosunkową wynoszącą 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 000 złotych.

Przykład – jeśli wartość sporu wynosi 1000000 zł (jeden milion złotych) opłata do sądu określona jako wartość 5 % wynosi 50000 zł W przypadku zawezwania do próby ugodowej z będzie 1/5 opłaty która wynosi 10000zł

W jakim celu nie można składać wezwania do próby ugodowej

Wystąpienie powoda z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej, jeśli miało na celu uzyskania tylko przerwy biegu przedawnienia, należy ocenić, jako nadużycie uprawnienia procesowego.

W judykaturze utrwalone jest stanowisko, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej – w swych granicach podmiotowych i przedmiotowych – jest czynnością, o której mowa w art. 123 § 1 pkt.1 k.c., ponieważ zmierza bezpośrednio do dochodzenia roszczenia.

Co daje nam wezwanie do próby ugodowej i jakie wywołuje skutki ?

Zawezwanie do próby ugodowej daje nam szansę zaspokojenia roszczenia bez angażowania się w kosztowny proces cywilny. Skutek przerwy biegu przedawnienia w rezultacie złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej następuje niezależnie od tego, czy ugoda została zawarta, czy też do jej zawarcia nie doszło. Skutek ten może jednak upaść w razie, gdy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został zwrócony albo odrzucony bądź nastąpiło umorzenie postępowania pojednawczego. Ponadto w reakcji na wypadki korzystania z wniosku o zawezwanie do próby ugodowej wyłącznie w celu uzyskania skutku przerwy przedawnienia, a nie w celu rzeczywistej realizacji roszczenia, w judykaturze pojawił się pogląd, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie stanowi czynności bezpośrednio zmierzającej do dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., gdy jego celem jest tylko wydłużenie okresu zaskarżalności wierzytelności przez doprowadzenie do przerwy biegu przedawnienia. W tym ujęciu – niezależnie od tego, czy jest to pierwszy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, czy kolejny – sąd ma zawsze obowiązek zbadać, czy jest to czynność, która potencjalnie może doprowadzić do realizacji roszczenia i jaki jest jej rzeczywisty cel.

Badanie to następuje w procesie, w którym dochodzone jest roszczenie objęte wcześniej wnioskiem o zawezwanie do próby, przy ocenie zarzutu przedawnienia podniesionego przez dłużnika i może skutkować uznaniem, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie spowodował przerwy biegu przedawnienia albo, że wywołanie tej przerwy przez skorzystanie z wniosku o zawezwanie do próby ugodowej było nadużyciem prawa podmiotowego

Powyższe oznacza, że niedopuszczalne jest korzystanie z wniosku o zawezwanie do próby ugodowej wyłącznie w celu uzyskania skutku przerwy biegu przedawnienia, a nie w celu rzeczywistej realizacji roszczenia.

Czy obecność na posiedzeniu pojednawczym jest obowiązkowa

Należy przyjąć, że obecność na posiedzeniu pojednawczym jest obowiązkowa. Nieobecność na posiedzeniu pojednawczym może spowodować obciążenie nas kosztami zastępstwa prawnego. Jeśli sami nie możemy stawić się na posiedzeniu to mamy możliwość ustanowienia pełnomocnika, który stawi się za nas i będzie reprezentował i chronił nasze interesy

UGODA ZAWARTA PRZED SĄDEM

Ugoda uregulowana jest w art. 917 § 1 k.c. Zgodnie z art. 917 k.c. istotą ugody jest czynienie sobie wzajemnych ustępstw w zakresie istniejącego między stronami stosunku prawnego. Zakładając, że dłużnik stawiłby się na wyznaczone postępowanie pojednawcze, skłonny zawrzeć ugode, a wierzyciel by się nie stawił lub odwrotnie wierzyciel stawiłby się na posiedzeniu a dłużnik byłby nie obecny to w takim układzie zawarcie ugody byłoby fizycznie niemożliwe, ponieważ po stronie wierzyciela lub dłużnika, jeśli nie ma żadnej osoby, z którą można prowadzić jakiegokolwiek negocjacje.

Istotą postępowania pojednawczego jest doprowadzenie do zawarcia przez strony ugody sądowej lub stwierdzenie przez sąd, że do zawarcia tejże ugody nie doszło. Jest, więc postępowanie wywołane wnioskiem o zawezwanie próby ugodowej swoistym samodzielnym postępowaniem jurysdykcyjnym, którego istotą nie jest wydanie przez sąd władczego rozstrzygnięcia rozstrzygającego spór prawny między stronami. W istocie rola sądu w postępowaniu pojednawczym nie ma charakteru sprawowania wymiaru sprawiedliwości, sprowadza się jedynie do szczególnego „nadzorowania” toku czynności stron, z których przynajmniej jedna bierze pod uwagę zakończenie sporu z przeciwnikiem na drodze polubownej. Sąd swoim autorytetem ugode taką, w razie jej zawarcia, może zatwierdzić, jeśli nie stwierdzi jej sprzeczności z prawem, zawarcia jej w ocelu obejścia prawa lub niezgodności z zasadami współżycia społecznego (art. 184 zdanie drugie k.p.c.). Samodzielność i samoistność postępowania pojednawczego, brak związku z postępowaniem

rozpoznawczym, realizowanie celu polegającego na zapobieżeniu wytoczeniu powództwa lub wszczęciu postępowania nieprocesowego oraz funkcja pojednania, stanowią o niezależności obu postępowań. Zatem postępowanie pojednawcze nie może zostać uznane za podobne do procesu. Oznacza to, że nawet w drodze analogii, nie można stosować w kwestii kosztów adwokackich lub radcowskich za postępowanie pojednawcze przepisów regulujących stawki taryfowe opłat za ich czynności w postępowaniach procesowych dotyczących takich samych roszczeń, jak objęte zawezwaniem do próby ugodowej.

Zawezwanie do próby ugodowej czy to odrębna kategoria spraw cywilnych

O tym, że sprawa o zawezwanie do próby ugodowej jest odrębną kategorią spraw bez względu na przedmiot ewentualnej ugody świadczy ustalona przez ustawodawcę piąta część opłata od wniosku. Przewidziana przez ustawodawcę opłata od wniosku o zawezwanie do próby ugodowej nie stanowi części opłaty od pozwu w danej kategorii spraw, lecz stanowi odrębną opłatę niezależną od przedmiotu, w jakim ugoda ma być zawarta. To świadczy o tym, że sprawy o zawezwanie do próby ugodowej są odrębną autonomiczną kategorią spraw bez względu na przedmiot ugody. Przedmiotem sprawy jest ugodowe rozstrzygnięcie sporu, a nie konkretny przedmiot ugody.

O odrębności sprawy o zawezwanie do próby ugodowej świadczy fakt, że ustawodawca przewiduje dla tego typu spraw właściwość rzeczową sądu rejonowego bez względu na przedmiot sprawy. Przedmiot ewentualnej ugody nie jest, zatem istotny w rozstrzygnięciu, jaka stawka jest należna pełnomocnikowi za udział w sprawie, przedmiot nie decyduje, bowiem ani o właściwości sądu, ani o wysokości opłaty.

Za odrębnością tego typu spraw w stosunku do spraw wszczynanych przez wniesienie pozwu przemawia również fakt, że ustawodawca, opisując podmioty, które uczestniczą w tym postępowaniu, posługuje się innymi oznaczeniami, nazywając inicjatora postępowania „wzywającym”, a drugą stronę „przeciwnikiem”.

Należy zauważyć, że w postępowaniu o zawezwanie do próby ugodowej sąd nie bada istnienia roszczenia, które ma być objęte ugodą, rolą zaś pełnomocników nie jest dążenie do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia o tym roszczeniu. To sprawia, iż sprawą najbardziej zbliżoną do sprawy o zawezwanie do próby ugodowej jest sprawa rozpoznawana w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym występują wnioskodawca i uczestnicy postępowania, a co za tym idzie, podobnie jak w postępowaniu o zawezwanie do próby

ZAWARCIE UGODY

Zawierając ugodę musimy rozważyć czy propozycję ugodowe czy nie okażą się być niekorzystne. Przed zawarciem ugody mogą być prowadzone były negocjacje. W ich trakcie był czas na ocenę przedstawionych wariantów ugodowego załatwienia sporu pod kątem uwzględnienia interesów stron. Ocena jak daleko strony prowadzące negocjacje celem zawarcia ugody mogą się posunąć we wzajemnych ustępstwach, a kiedy ustępstwa te są już tak dalekie, że naruszają ich interesy należy w pierwszej kolejności do stron prowadzących negocjacje, które w sposób najlepszy znają stan faktyczny sprawy.

Powód zaś czyniąc w rozpoznawanej sprawie ustępstwa decyzję podejmował z pełnym rozumieniem ich znaczenia z uwagi na swoje wykształcenie i korzystanie z pomocy zawodowego pełnomocnika.

W takiej sytuacji zasadnie uznał Sąd I instancji, iż zawarta uгода nie narusza postanowień słusznego interesu powoda w stopniu uniemożliwiającym zawarcie ugody za niedopuszczalne. Następcza odmienna ocena korzystności zawartej ugody przez powoda do odmiennych wniosków nie może prowadzić nawet w sytuacji, gdy dochodzi on do przekonania, iż uгода ta nie realizuje jego interesów w oczekiwanym stopniu.

Zgodnie z art. 918 §1 k.c. uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwy, a spór albo niepewność nie powstałaby, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy. Warunkiem takiego uchylenia jest, zatem mylne, ale zgodne przekonanie obu stron ugody o stanie faktycznym uwzględnionym przez strony przy jej zawarciu. Na taką okoliczność powód w zażaleniu wprost się nie powołał. Podnoszona natomiast okoliczność złożenia nieprawdziwego oświadczenia przez pozwaną nie dotyczy okoliczności uznanych przez obie strony za niewątpliwe skoro, (czego powód jednak nie wykazał) fakt złożenia takiego oświadczenia i jego treść musiała być pozwanej znana, a brak wiedzy powoda w tym przedmiocie czynił stan faktyczny wątpliwym.

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ CZĘSTOCHOWSKIE
STOWARZYSZENIE ETOH stan prawny 1
czerwca 2021r.

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

**POWIAT
LUBLINIECKI**

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków otrzymanych z Powiatu Lublinieckiego

